

2021. ÉVI BESZÁMOLÓ

„Salla” Művelődési Központ Könyvtára

***Készítette:* Dr. Molnárné Skriba Judit
Kovács Mónika**

1. Rövid összefoglaló

a. sikerek, eredmények és trendek (használati mutatók alapján)

A 2021-es évben a járványhelyzet miatt korlátozottan szolgáltathattunk, intézményünk a január 1. és május 9. közötti időszakban nem volt látogatható.

Az átmeneti zárvatartás ellenére jó könyvtárhasználati mutatókról számolhatunk be. A megváltozott helyzetre ez évben is gyorsan reagáltunk, a 2020-ban bevezetett újfajta szolgáltatások folytatásával biztosítottuk a könyvtári dokumentumokhoz és szolgáltatásokhoz való folyamatos hozzáférést az emberek számára. A látogatók keresték és igénybe vették az általunk kínált lehetőségeket.

Eredményként könyvelhetjük el, hogy a megváltozott helyzetben sem csökkent a könyvtár szolgáltatásai iránti igény, a használati mutatói nem romlottak.

b. tárgyévi fejlesztések, innovatív lépések

A megyei könyvtár módszertani útmutatása mellett, folyamatos állományrendezési munkával törekszünk a mai kornak megfelelő könyvtárkép kialakítására, az olvasói igényeknek megfelelően az állományunk tematikus bontásával.

Megtörtént a felnőtt könyvtári részlegünk átalakítása, átrendezése, bár ehhez anyagi forrás nem állt rendelkezésünkre. Erre a célja nyújtottunk be az NKA-hoz eszközfejlesztési pályázatot, immár második alkalommal, de könyvtárunk ezúttal sem részesült támogatásban, így elképzeléseinket nem tudtuk megvalósítani.

A Digitális Jólét Pont Program keretében továbbra is biztosítottuk a járványhelyzet miatt korábban bevezetett szolgáltatásainkat, és emellett új lehetőségeket is kínáltunk 2021-ben szolgáltatásaink bővítésére, színesítésére, például: MI-kihívás, DMSZ előadások.

Az idei évben online rajzpályázatot hirdettünk, és a nyár folyamán az Erzsébet a Kárpát-medencei Gyermekért Alapítvány által nyújtott támogatásnak köszönhetően első alkalommal vettünk részt egyhetes napközis tábor megvalósításában.

c. az eredményeket jelentősen befolyásoló (pozitív vagy negatív) körülmények

Negatív körülmények:

A tárgyévben a járvány munkánkat, lehetőségeinket nagy mértékben korlátozta. A tervezett rendezvényeink nagy részét nem tudtuk megszervezni. Nehezebb volt a helyi oktatási intézményekkel és az olvasóinkkal való kapcsolattartás is.

A felnőtt részleg és az olvasóterem korszerűsítésére második alkalommal beadott pályázatunk is sikertelen volt.

Pozitív körülmények:

A korábban bevezetett újfajta szolgáltatásokat, tájékoztatási formákat továbbra is eredményesen tudtuk alkalmazni munkánk során.

Több figyelmet fordítottunk az állományrendezés- és apasztás munkafolyamataira.

2. Stratégiai célok végrehajtása

a. az intézményi stratégiai célok időarányos teljesülése a tárgyévi munka által

Minden évben elkészítjük az éves munkatervünket, amelyben megfogalmazzuk céljainkat. Terveinket 2021-ben is erősen befolyásolta a világjárvány.

Tárgyévben az alábbi kitűzött céljaink teljesültek:

Könyvtárosaink folyamatos önképzéssel bővítik ismereteiket a minőségmenedzsment témakörében.

Év végére sikerült befejeznünk a rossz állapotú, zsúfolt felnőtt részleg és az olvasóterem átrendezését, bár költségvetési keret nem állt rendelkezésre erre a célra.

Az év folyamán folyamatosan figyeltük a pályázati lehetőségeket, egy alkalommal nyújtottunk be pályázatot.

Marketing és kommunikációs tevékenységünkben sikeresen alkalmaztunk a tavaly bevezetett újfajta formákat, csatornákat.

A digitális írástudás és az informatikai készségek fejlesztése célkitűzésünknek megfelelően segítséget nyújtottunk a digitális közigazgatás szolgáltatásaihoz, a korábbi pályázatoknak köszönhetően beszerzett modern technikai eszközöket beépítettük szolgáltatásainkba.

b. a pályázati tevékenység támogatta-e a stratégiai célok teljesülését

2021-ben ismét, már második alkalommal nyújtottunk be pályázatot a Nemzeti Kulturális Alap Közgyűjtemények Kollégiumához (Szakmai eszközfejlesztés, korszerűsítés, 208105/5) annak érdekében, hogy az olvasóterem és a felnőtt részleg is megújulhasson. Ez a pályázat sajnos sikertelen volt.

3. Szervezet

Könyvtárunk a „Salla” Művelődési Központtal egy épületben, integrált intézményként működik.

A könyvtári munkafolyamatokat 2 fő szakképzett könyvtáros (1 fő felsőfokú szakirányú végzettséggel és 1 fő felsőfokú végzettséggel és segéd könyvtáros szakképzettséggel) látja el, egyikük a könyvtárosi feladatok mellett ellátja az intézmény pénztárosi és munkaügyi teendőit is.

Könyvtárunk nem tagolódik szervezeti egységekre. Minden munkafolyamatot a két könyvtáros végez.

4. Infrastruktúra

a. fizikai terek állapotának változása

Könyvtárunk 5 helyiségre tagolódik, amelyből háromnak az állapota korszerű, felújított, esztétikusan berendezett. A kölcsönzőtér és gyermekkönyvtár felújítása, illetve egy

helyiség könyvtárhoz csatolásával a multifunkciós oktatóterem kialakítása az előző években megvalósult fejlesztések. Olvasóterünk és felnőtt részlegünk felújításra vár. Tíz évnél régebbi festés, korszerűtlen világítás, régi bútorzat jellemzi ezeket a tereket. Forráshiány miatt 2021-ben sem volt lehetőségünk a fizikai terek korszerűsítésére.

b. infokommunikációs (IKT) eszközpark állapotának változása

Eszközbeszerzésre a 2021-es évben nem került sor. A meglévő infokommunikációs eszközparkunk korábbi pályázati támogatásoknak köszönhetően áll rendelkezésünkre, a pályázati lehetőségeken kívül nem áll rendelkezésünkre anyagi forrás erre a célra.

c. egyéb infrastruktúra

Nagyon nagy szükségünk lenne egy raktárhelyiségre a ritkábban használt kötetek és a folyóiratok korábbi számainak tárolására.

5. Gyűjteményi információk

a. gyűjteményelhelyezés és gyűjteményfejlesztés

2021-ben az állománygyarapítási adataink az előző évihez hasonlóan alakultak. A Könyvet a könyvtáraknak program is hozzájárult állományunk nagyságának és minőségének növekedéséhez. Tárgyévben 79féle folyóiratot érhetek el olvasóink, ebből saját forrásból 17 félért.

Az állományunk folyamatos átvizsgálása után tovább folytattuk dokumentumkészletünk tervszerű apasztását, év végéig 5000 kötet került törlésre.

Folytattuk állományunk tematikus bontását annak érdekében, hogy olvasóink minél könnyebben tudjanak tájékozódni. A kölcsönzőtérben létrehoztunk egy „gyorsan forgó” állományrészt, amely a legkeresettebb, legújabb könyveket tartalmazza, újabb tematikus részlegeket alakítottunk ki.

b. gyűjteményfeltárás

Munkánk során nagy gondot fordítunk arra, hogy a frissen beszerzett dokumentumok minél előbb olvasóink rendelkezésére álljanak. A beérkező új dokumentumokat 5 napon belül hozzáférhetővé tesszük. Gyűjteményünk elektronikus feldolgozottsága 100 %-os.

c. állományvédelem

A dokumentumok használható állapotának megőrzése, a megelőző állományvédelem gyakorlata jól működik intézményünkben. Muzeális dokumentumokkal nem rendelkezünk, állományvédelem céljából restaurálást és digitalizálási tevékenységet nem folytattunk. Az épület tagoltsága miatt az eltulajdonítások és rongálások megakadályozására kamerarendszert használunk.

d. digitalizálás

Kiemelkedően értékes és muzeális dokumentumokkal állományunk nem rendelkezik, ezért digitalizálási munkákat nem végeztünk. Terveinkben szerepel a folyóiratokban Zalalövőről megjelenő cikkek és a könyvtárunkban található, szintén e témával foglalkozó szakdolgozatok digitalizálása.

6. Szolgáltatások (változások, trendek)

a. célcsoportok számára (gyermekek, hátrányos helyzetűek, nemzetiségek, zenét kedvelők stb.) kialakított szolgáltatások eredményei

A tanév folyamán lehetőséget biztosítottunk a helyi iskola és óvoda részére a rendszeres csoportos könyvtárlátogatásra, tematikus foglalkozáson való részvételre.

Minden hónapban csatlakoztunk a „Nincs időm olvasni kihívás” kezdeményezéshez. A havonta változó témának megfelelő könyveket a kölcsönzőtérben, jól látható helyen, külön polcon, emellett facebook oldalunkon ajánljuk olvasóinknak.

Könyvtárunkban Digitális Jólét Pont működik, amelynek köszönhetően folyamatosan bővül könyvtárunk szolgáltatásainak köre, ez évben például ösztönöztük látogatóinkat az MI-kihívás teljesítésére.

Egyre nagyobb igény mutatkozik az e-ügyintézésben való segítségnyújtás iránt.

Szülők célcsoportnak „Digitális médiaműveltség szülőknek” címmel 2 alkalommal előadást tartottunk.

b. helyben elérhető szolgáltatások

Az előző évhez hasonlóan 2021-ben is csak korlátozottan szolgáltathattunk, intézményünk az év folyamán összesen 18 hetet zárva tartott. Szolgáltatásaink biztosítása azonban ezalatt az időszak alatt is folyamatos volt, a megváltozott helyzetre gyorsan reagáltunk. Folytattuk a „Könyvet otthonra” elnevezésű szolgáltatásunkat, így biztosítva a dokumentumokhoz és könyvtári szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A könyvtárlátogatókkal az intézmény bejáratánál „találkoztunk”, illetve házhoz szállítást is végeztünk, természetesen a higiénia szabályok betartásával.

c. távolról elérhető szolgáltatások

Olvasóink számára folyamatosan elérhetőek voltunk a zárvatartás időszakai alatt is, telefonon, emailben, messengeren is kérhették a könyvtár szolgáltatásait, lehetőség volt távhosszabbításra, távelőjegyzésre.

Az átmeneti zárva tartás időszakában az olvasók a könyvtár online katalógusának segítségével tudtak otthonról böngészni állományunkban, olvasnivalót keresni.

Idén is több alkalommal szerveztünk online eseményeket, például rajzpályázat, óvodás versmondó verseny.

d. közösségi szolgáltatások: rendezvények, klubok, képzések, kiállítások

A 2021-es évben a május 9-ig tartó lezárás időszakában a járvány nagy mértékben korlátozta lehetőségeinket a könyvtári rendezvények szervezése és lebonyolítása terén. E dátumig 2 program valósult meg 61 résztvevővel, míg az azt követő időszakban 24 rendezvényünkön 814 látogató vett részt. A megváltozott körülmények miatt több rendezvényünket ebben az évben is csak online formában tudtuk megvalósítani.

Munkánk során nagy nehézséget jelentett, hogy a helyi oktatási intézmények már hagyományossá vált könyvtárlátogatási programját is korlátozta a járvány, így nem volt lehetőségünk a tervezett gyakorisággal könyvtárbemutató órákat, tematikus és olvasásnépszerűsítő foglalkozásokat szervezni ennek a korosztálynak. Nehéz volt az idősek és a hátrányos helyzetű csoportok bevonása is, elmondható, hogy ebben a nehéz időszakban az emberek nem szívesen mozdultak ki otthonról.

e. online felületek (honlap, közösségi média)

Honlapunk háromnyelvű, akadálymentes; összetett struktúra, rendszeresen frissülő tartalom jellemzi. Honlapunkra látogatva az érdeklődők használhatják a Sallazolo olvasásnépszerűsítő programot, illetve otthonról is elérhetik online katalógusunkat.

A közösségi médiában való részvételünk jóval aktívabb volt az előző évekhez képest: a könyvtár facebook oldalán keresztül folyamatosan tájékoztattuk az embereket az aktualitásokról, illetve a Moly virtuális könyvespolcain bemutatott könyvajánlókval segítettünk az olvasnivaló kiválasztásában.

7. Minőségirányítás

a. használói elégedettségmérés

Könyvtárunk magas színvonalú munkájához fontos a könyvtárlátogatók véleményének, javaslatainak figyelembe vétele. Szükséges a használói elégedettség és igény felmérése, ezek feldolgozása és értékelése útmutatót jelent további munkánkhoz. A 2021-es évre terveztük egy átfogó elégedettségmérés elvégzését, de a járványhelyzet miatti átmeneti látogatási tilalom miatt sajnos ezt a tevékenységet nem tudtuk megvalósítani. A könyvtár szolgáltatásait igénybe vevő látogatók igényeit, véleményét ha írásban nem is sikerült, igyekeztünk beszélgetéseink során, szóban feltérképezni.

b. önértékelés

Könyvtárosaink önképzés keretében folyamatosan bővítették ismereteiket a minőségmenedzsment témakörében.

Munkafolyamataink végzése során tevékenységeinket, eredményeinket megvitattuk, értékeltük, a szükséges változtatásokat megtettük, a kapott tapasztalatokat beépítettük további munkánkba.

c. megyei hatókörű városi könyvtár segítő szerepe a minőségirányítás előkészítésében (1997. évi CXL törvény 66 §. j) pontja alapján)

A megyei könyvtár módszertani tanácsokkal támogatta munkánkat a minőségirányítás előkészítésében.

8. Tudományos kutatás és kiadványok

Könyvtárunk jellegéből adódóan tudományos kutatást nem végeztünk és kiadványt sem szerkesztettünk.

9. Partnerségi együttműködések

- a. *kiemelt téma: könyvtári, közgyűjteményi, közművelődési, közoktatási együttműködés és az önkéntesség*

Nagyon jó a kapcsolatunk a településen működő intézményekkel, szervezetekkel, kisközösségekkel. Kiemelkedő a kontaktus a helyi és környékbeli oktatási intézményekkel: a Zalalövői Általános Iskolával és a Zalalövői Borostyán Óvoda és Minibölcsházával napi kapcsolatot tartottunk fenn. Részt vettek programjainkon, aktívan képviselték intézményeiket rendezvényeinken, versenyeinken. Hatékonyan segítettük és figyelembe vettük oktató, nevelő munkájukat, alkalmazkodtunk pedagógiai programjukhoz, célkitűzéseikhez.

Intézményünk fogad közösségi szolgálatot teljesítő diákokat, 6 köznevelési intézménnyel kötöttünk megállapodást. 2021-ben 3 diák segítette tevékenységünket, illetve emellett önkénteseket is fogadtunk, például rendezvényeink lebonyolításában, a könyvtárrendezési folyamatokban.

10. PR/marketing/kommunikáció eredményei

- a. *a könyvtár megjelenése médiumokban*

A könyvtár megjelenésének száma a médiában tavaly összesen 27 alkalom volt. A megyei napilapot folyamatosan tájékoztattuk, meghívtuk rendezvényeinkre, a Zalai Hírlapban összesen 12 hír jelent meg. A Zalalövő és Környéke havilapban is olvashatnak az emberek aktuális híreinkről, rendezvényeinkről, az elmúlt évben ez 5 alkalmat jelentett. 2020-tól új csatornán, a Zalalövő Városi TV adásaiban is lehetőségünk nyílt a könyvtárral kapcsolatos aktualitásokról, rendezvényeinkről hírt adni, megjeleníteni.

- b. *lépések az intézményről alkotott kép pozitív formálásához (pl. arculat, kommunikáció)*

A megfelelően megtervezett és megvalósított tájékoztatás kiemelt célunk és feladatunk. Folyamatos kapcsolatépítésre és kapcsolattartásra törekedtünk célcsoportjainkkal, partnereinkkel. A 2021-es évben is igyekeztünk a helyi és megyei médiában a lehetőségeinkhez mérten híreinkkel minél többször megjeleníteni. Költségvetésünk nem tette lehetővé fizetett hirdetés vásárlását, hírlevelet sem adtunk közre. Kommunikációs tevékenységünk megvalósítása érdekében a meglévő, hagyományos csatornák mellett törekedtünk új lehetőségek kihasználására, például a közösségi média adta lehetőségeket az elmúlt évekhez képest aktívabban alkalmaztuk.

11. Összefoglaló a megyei hatókörű városi könyvtár által

- a. *a megye területén működő könyvtárak együttműködésének szervezésével kapcsolatos tevékenységének intézményre gyakorolt pozitív hatásairól,*

A megyei könyvtár minden évben információs szakmai műhelynapot szervez a megyei nyilvános városi és települési könyvtárak könyvtárosai számára, amelynek keretében lehetőségünk nyílik a szakma aktuális témáinak, kérdéseinek és a jó gyakorlatok megbeszélésére.

b. a könyvtár tevékenységét segítő 2021-ben nyújtott szolgáltatásairól

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár szervezte, koordinálta és ellenőrizte a statisztikai adatszolgáltatást, a mutatószámok értelmezését. Segítette munkánkat a beszámoló és munkaterv sablon eljuttatásával, kitöltési segédlettel, a beszámolóról elemzést készített, így visszajelzést kaptunk munkánkról. Szervezte az Országos Könyvtári Napok programjait, elkészítette és lebonyolította a pályázatot.

c. a települési könyvtár fejlesztésével kapcsolatosan végzett koordináció keretében a fenntartónak megtett javaslatokról,

A benyújtott NKA eszközfejlesztési pályázatunkhoz szakvéleményt készített, szakmai tanácsokkal látott el minket. Támponokat adott gyűjteményfejlesztési- és elrendezési munkánkhoz.

12. A koronavírus-járvány okozta változásokról

a. a pandémia hatására kialakított új szolgáltatások milyen mértékben befolyásolták a szolgáltatási környezetet és ezek milyen módon voltak fenntarthatóak a 2021-es évben?

A lezárás időszakában folyamatosan a lakosság rendelkezésére álltunk a járvánnyal kapcsolatos kérdésekben, segítettünk az oltásra való regisztrációban. A „Száz jó szó” DJP programmal segítséget nyújtunk diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak és az idős korosztálynak.

2020-ban az alábbi új szolgáltatásokat vezettük be a kialakult járványhelyzetre reagálva:

- „Könyvet otthonra” szolgáltatás: házhozszállítás
kölcsonzés az intézmény bejáratánál
könyvecsomagok összeállítása
- Online rendezvények: kvízzjáték, előadások
- Aktívabb részvétel a közösségi médiában: folyamatos tájékoztatás, könyvajánlók megjelentetése virtuális könyvespolcon

A fent felsorolt szolgáltatásainkat 2021-ben is biztosítottuk az emberek számára. Tapasztalataink szerint ezek az új lehetőségek eredményesek voltak, a lakosság kereste, rendszeresen igénybe vette őket. Új szolgáltatásainkat az igényekhez igazodva beépítettük a könyvtár által kínált lehetőségek közé.

b. hogyan befolyásolta a világjárvány az intézmény meglévő stratégiáját, illetve a középtávú stratégiai tervezést?

A világjárvány által hozott változásokhoz folyamatosan, gyorsan alkalmazkodtunk, a felmerülő igényeknek megfelelően alakítottuk munkánkat és könyvtárunk működését.